

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto X. - Štev. 43

Gorica - četrtek 30. oktobra 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

NOVI POGLAVAR CERKVE - JANEZ XXIII.

V večernih urah dne 28. oktobra so čudežni valovi televizije in radia sporočili vsemu svetu vzvišene obredne besede kardinala Canallija: »Naznanjam vam veliko veselje: imamo papeža v osebi beneškega kardinala Angela Jožefa Roncallija, ki si je nadel ime Janez XXIII.« Preveselo novico je pozdravila množica 250.000 ljudi, ki je napolnila Trg sv. Petra v Rimu, z gromovitim vzklikanjem: »Živel papež! Živel papež!»

Cas zalovanja, ki je nastopil s smrtjo velikega papeža Pija XII., je s tem zaključen. Zvonovi vseh rimskih cerkva in z njimi zvonovi vsega katoliškega sveta so slovesno zazvonili, srca so se vzradostila, cerkve so se napolnile in mogočno se je povsod dvignila pod nebo zahvalna pesem »Te Deum«. Hvala in zahvala najvišjemu Bogu, da je dal kat. Cerkev vrhovnega poglavarja, vernikom zares ljubečega sv. očeta, vsem narodom zemlje glasnika resnice, ljubezni in miru.

Očetovska postava papeža Janeza XXIII., obžarjena s častitljivim in obenem vzvišenim dostojanstvom velikega duhovnika, si bo zagotovila otroško vdanost in ljubezen slehernega nepokvarjenega srca. Papež Janez XXIII. bo prav gotovo prešel v zgodovino kot papež srčne plemenitosti in nepopisne dobrote. Bilo je pač v skrivnostnih načrtih božje Previdnosti, da je v dobi, ko v svetu vlada togo sovraštvo, hudobija in zloba, stopil na čelo kat. Cerkev častitljiv glasnik usmiljenja božjega in Kristusove neskončne ljubezni.

Kot je v pravadnini neskončni Bog iztrgal Abrahama iz njegove domačije, da ga je postavil za »očeta številnega ljudstva«, tako je danes isti Bog odzvel beneški patriarhalni cerkvi in naši cerkveni provinci kard. Roncallija in ga postavil za očeta vseh vernikov in za krmarja vesoljne Cerkve. Ko nekdo postane rimski papež, ne pripada več ne sebi, ne lastnemu ljudstvu in ne lastnemu plemenu — pač pa narodom vsega sveta, ki so božja družina v okrilju Kristusove Cerkve.

NJEGOVO ŽIVLJENJE

Angel Jožef Roncalli se je rodil kot sin kmečkih staršev dne 25. nov. 1881 v kraju Sotto il Monte, v škofiji Bergamo. V družini, kjer je bilo 10 otrok, je vladalo zgledno krščansko življenje. Pobožni starši so z nepopisnimi žrtvami omogočili najstarejšemu sinu Angelu, da je študiral v semenišču v Bergamu in nato na Apollinariju v Rimu, kjer je doktoriral iz bogoslovja.

Ko je Angel Roncalli bil posvečen v duhovnika dne 10. avg. 1904, ga je škof

v Bergamu vzel k sebi za tajnika in mu istočasno poveril v ondotnem semenišču pouk cerkvene zgodovine in patrologije. Mladí profesor se je posvetil študiju domače zgodovine in priobčil nekaj zgodovinskih spisov o znanem kard. Baroni-ju ter o kanoničnih vizitacijah milanskega nadškofa sv. Karla Boromejskega na Bergamaškem.

Med prvo svetovno vojno je bil vpoklican k vojakom kot vojaški kaplan. Novembra 1919 je bil imenovan za duhovnega vodjo v semenišču v Bergamo, a že l. 1921 so ga poklicali v Rim in mu poverili mesto predsednika Ustanove za širjenje vere. Papež Pij XI. ga je l. 1925 posvetil v naslovnega škofa aeropolskega in ga poslal na Bolgarsko kot apostolskega vizitatorja. V Zofiji je prišel v stik s slovanskim pravoslavnim svetom. Ko je l. 1934 sv. stolica imenovala tedanjega ap. delegata v Istanbulu v Turčiji msgr. Karla Margottija za goriškega nadškofa, mu je nasledil msgr. Roncalli. Drugo svetovno vojno je preživel v Tur-

čiji in na Grškem. Decembra 1944 ga je papež Pij XII. izbral za izredno kočljivo poslanstvo, ko ga je poslal kot nuncija v Pariz, kjer je izročil svoje poverilnice De Gaulle in učinkovito vplival na pomiritev duhov, ki so bili po končani vojni tragediji tako vzburjeni in željni po maščenju.

Leta 1953 je papež Pij XII. imenoval pariškega nuncija za kardinala in mu poveril patriarhalni sedež v Benetkah. Tako je postal predsednik škofijskih konferenc Treh Benečij in vodilna cerkvena osebnost v severni Italiji. Božja Previdnost ga je zdaj dvignila na stol sv. Petra in mu poverila vladu katoliške Cerkve. Kot patriarh v Benetkah je kardinal Roncalli ponovno obiskal tudi Gorico in Trst.

Slovensko ljudstvo, ki je tudi v trpljenju in preganjanju izkazalo svojo vdanost in zvestobo sv. stolici, se z ljubečo predanostjo klanja sv. očetu Janezu XXIII., mu obljublja molitev in zvestobo.

Volitve v Sikstinski kapeli

V soboto 25. oktobra je 51 kardinalov vstopilo v konklave, da izvolijo po navdihu Sv. Duha novega papeža. Volitve so se pričele v nedeljo in so se vršile po štirikrat na dan. Velika množica ljudi se je zbrala na trgu sv. Petra že v nedeljo dopoldne, toda valovi črne dima, ki so se vili iz dimnika nad sikstinsko kapelo, so javljali, da je bila volitev brezuspešna. Množice so se vrnile v nedeljo zvečer, v ponedeljek dopoldne in zvečer, a vedno zaman. Napovedovalec televizijske oddajne postaje, ki je bila nameščena na trgu sv. Petra, je bil zlasti v nedeljo v hudi zadregi, ko so ga prvi beli valovi dima premotili, da je že najavil izvolitev novega papeža, a je moral to spet preklicati.

Volitev papeževa se je tako zategnila. Bilo je znamenje, kako resno so kardinali proučevali razne kandidate na stol sv. Petra. Sodobni mednarodni problemi so tako zapleteni in položaj kat. Cerkve v svetu je tako zahteven, da ni bilo lahko najti osebe, ki bi sprejela nase toliko odgovornost.

Tudi v torek dopoldne so črni dimi javljali mučno novico, da

kat. Cerkev nima še svojega poglavarja. Toda zvečer je vitek stebriček belega dima nad sikstinsko kapelo priklical na trg sv. Petra 250-tisočglavo množico, ki je nestrpno čakala, da se odpre glavna loža nad vhodom v baziliko sv. Petra in se prikaže prvo diakon kard. Canali in javi preradostno novico, da je izvoljen sveti oče.

Medtem se je v sikstinski kapeli vršila usodna svečanost: ko so skrutinatorji ugotovili kanonično izvolitev kard. Roncallija za papeža, je stopil predenj kardinal-dekan Tisserant in ga z obrednimi besedami vprašal, če sprejema izvolitev. Roncalli je odgovoril: »Sprejemem!« Nato ga je kard. Tisserant vprašal, kakšno ime si nadene kot papež. »Janez XXIII.« Prefekt cerimonij msgr. Dante je nato sestavil zapisnik o izvolitvi. Kardinali so nato v sprevedu

De Gaulle ponuja mir

Zadnjič smo poročali, kako se od obeh strani kažejo znaki pomirljivosti v Alžiru. Za Ferhatom Abbasom je pretekli četrtek spregovoril v imenu francoske vlade sam gen. De Gaulle. Na tiskovni konferenci v palači Matignon v Parizu, katere se je udeležilo več sto domačih in tujih časnika, je pozval predstavnike alžirske osvobodilne fronte na pogajanja za sklenitev premirja. To je bila njegova prva tiskovna konferenca po povratku na krmilo države. Ob prisotnosti vseh članov vlade je De Gaulle razložil glavna vprašanja francoske zunanje politike. Najvažnejša so bila izvajanja v zvezi z vprašanjem miru v Alžiriji.

Odkrito je stavil ponudbo o prekinitvi medsebojnih sovražnosti. Kot izkušen vojaški general je alžirskim upornikom priznal njih hrabro zadržanje ter upravičenost njihovih naravnih zahtev, toda sedaj »naj prenehajo s sovražnostmi in naj se častno brez občutka ponižanosti vrnejo k svo-

spremili novega papeža do osrednje lože vatikanske bazilike. Pred očmi nepregledne množice se je v belih oblačilih pojavil papež Janez XXIII. Množica je začela navdušeno vzklikati in sveti oče je podelil »urbi et orbi« svoj prvi papeški blagoslov. Na veličastnem trgu so se še pozno v noč ponavljale navdušene ovacije...

šanja. Tudi De Gaullov najhujši politični nasprotnik Mendes-Franse se je o tej potezi ugodno izrazil; prav tako vsi ostali francoski in inozemski krogi, ki so ta dogodek označili kot eno najpomembnejših odločitev francoske zunanje politike zadnjih let.

Vstali so najboljši upi, da bo po štirih letih krvavih bojov tudi za Alžir napočila doba miru. Saj je res nesmiselno še nadalje pretakati kri; obe strani sta namreč utrujeni in naveličani vojne, ki jima ni prinesla zaželenih uspehov, ampak je prinesla samo novo sovraštvo in razdejavanje. Zato se je zdelo, da bodo Alžirci to resno in upoštevanja vredno ponudbo sprejeli in prvi odmevi so bili ohrabrujoči. Zato je nepričakovani odklonilni odgovor predsednika začasne alžirske vlade Ferhata Abbasa precej upov odpihal. Ta hoče namreč pogajanja na nevtralnih tleh, na katerih bi se moralo razpravljati tudi o politični bodočnosti Alžira.

Preteklo soboto pa je začasna alžirska vlada v Kairu odgovorila na De Gaullovo mirovno ponudbo. Toda njen odgovor je bil na prvi pogled povsem odklonilen. Pristali so le v toliko, da bi se lahko začeli kakšni razgovori, vendar samo na nevtralnih tleh in ne v Parizu. Kmalu pa je alžirska vlada spoznala, da tako ostro zavračanje De Gaullove mirovne ponudbe ni njej v korist. Zato so izdali pojasnilo, češ da niso zavrnili mirovnih pogajanj kot takih, temveč samo De Gaullove ultimativne pogoje!

Navodila goriškega nadškofa

Komaj je prevz. g. nadškof po radiu izvedel o izvolitvi novega papeža, mu je nemudoma poslal brzojavko s čestitkami, voščili in izrazi sinovske vdanosti in zvestobe.

Nadškof msgr. Ambrosi je naslovil na vernike naslednje sporočilo:

»Preljubi v Kristusu! — Z nepopisnim veseljem vam ponavljam sporočilo, ki se že razlega po vsem svetu: kardinal Angel Jožef Roncalli, patriarh beneški, naš predobri oče, je bil izvoljen za papeža in si je prevzel ime Janeza XXIII.

Radostni in polni spoštovanja se sklanjamo pred Njim, ki vidno predstavlja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Kot prevdani sinovi

se strnimo krog Njega in Mu izjavimo, da bomo sprejemali Njegova očetovska navodila z vso ubogljivostjo. Se posebno smo Mu vdani, ker poznamo njegova izredna očetovska čustva, ki smo jih ugotovili, ko smo se z Njim lahko srečali.

Naj praznično zazvonijo naši zvonovi in zapojmo »Te Deum« v zahvalo Bogu za dar, ki ga je naklonil svoji Cerkvi.

Za praznik Vseh svetih, v soboto 1. nov., vabimo v našo stolno cerkev duhovnike, oblasti in verno ljudstvo za slovesni Te Deum. Isti dan naj se v vseh cerkvah naše škofije opravi ista pobožnost. Blagoslavljaj vas v Gospodu. V Gorici, dne 28. okt. 1958.

Hijacint, nadškof.

NAŠ TEDEN V CERKVI

2. II. nedelja, 23. zahvalna
 3. II. ponedeljek, Spomin vernih duš; sv. Just, m.
 4. II. torek: sv. Karel Boromejski, šk.
 5. II. sreda: sv. Zaharija in Elizabeta, starši sv. Janeza Kr.
 6. II. četrtek: sv. Lenart, opat, spoz.
 7. II. petek, prvi: sv. Engelbert, šk.
 8. II. sobota: sv. Bogomir; sv. Maver, šk.

*
 SV. LENART, rojen v Franciji. Tedaj je vladal tam Klodvik, ki se je od poganstva spreobrnil h krščanski veri, in ga je krstil sv. Remigij, škof. Klodvik je mladega Lenarta vabil v

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas so farizeji odšli in se posvetovali, da bi Jezusa ujeli v besedi. In poslalo je k njemu svoje učence, skupaj s herodovci in reklo: »Učenik, vemo, da si resnico ljuben in v resnici učiš pot božjo in se ne meniš za nikogar, ker ne gledaš na osebo. Povej nam torej, kaj se ti zdi: ali se sme cesarju dajati davek ali ne?« — Jezus pa je spoznal njih zlobnost in rekel: »Kaj me skušate, hinavci? Pokažite mi davčni nōvec.« — Prinesli so mu denar. In Jezus jim reče: »Čigava je ta podoba in napis?« — Reko mu: »Cesarjeva.« — Tedaj jim pravi: »Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega.«

23. pobinkoština

Mašna liturgija nas utrjuje v zaupanju do Boga, poživlja našo vero v božjo dobroto, v potrebo in moč molitve, v vstajenje mesa in večno življenje. Glas, ki odmeva iz današnje maše, je tale: naše življenje je pot k Bogu, pot v nebesa. Ta svet ni naš večni dom; zemlja nam je vsled izvirnega greha tujina, izgnanstvo in ječa; naš večni dom so nebesa. Tam je naša rešitev in prava sreča. Ne navezujemo se torej pretirano na ta svet, ne živimo v grehu in po grehu, hodimo po poti zveličanja, živimo po duhu in po veri, skrbimo v zadostni meri za naša nebesa!

Vstopni spev razodeva božje mišljenje in namene. Bog je navidezno daleč, mi ljudje ga ne vidimo in ne slišimo. Preizkušnje in trdote življenja nam vsiljujejo tole skušnjava: Bog ni dober, preveč nas muči in sti-

službo na dvoru. Pa je mladenič, ki je bil odličnega stanu in je imel zelo krepne starše odgovoril: Če bi sledil stopinjam svojih prednikov, bi prav rad sprejel to službo, a sem se odločil za duhovski stan, da bom mogel z vsemi močmi služiti Bogu.

Imel je posebno sočutje z bolnimi, z ubogimi in z jetniki. Skrbno je pazil, da si je ohranil lilijo sv. čistosti. Ljubil je premišljevalno življenje.

Bog vsakega kliče v določen stan. Poslušaj glas. Stopi pa v tega ali onega, v vsakem služi Bogu in bodi usmiljen do trpečih.

— Nikar ne podležimo takim skušnjavam! Ni namreč Bog, ki nas muči in tlači, ampak muči nas človeška hudobija. Ta nam greni življenje. Muči in tlači nas greh, muči in tlači nas hudi duh. Bog pa je naš blagodejni dobrotnik in rešitelj, edini rešitelj naših trpečih duš. On goji in misli misli miru in ne stiske. Tiste, ki ga kličejo na pomoč, bo otel vsakršne sužnosti in jetništva. Rešil jih bo v večno življenje.

Prošnja izraža molitev cele Cerkve, da nas dobri Bog reši grehov, v katere smo padli po naši slabosti. Grehu so težka ovira naše sreče. Varujmo se jih in se jih redno spovedujmo! Z grehi ni mogoče priti v nebesa in ne do sreče. Pogoj za srečo je dušna čistost, krščanska svetost.

Berilo je obsodba materializma in posvetnosti ter apostolski klic k svetosti. Tudi danes je žal nemalo takih, ki živijo kot sovražniki Kristusovega križa in evangelija. Njihov konec je pogubljenje, njihov bog je trebuh in slava v njih osramočenje, oni mislijo posvetno. Naša domovina pa so nebesa. Od tam bo prišel Jezus in preobrazil naše umrljivo telo ter nas povabil v število svojih izvoljenih. Pogoj za nebeški raj in nesmrtno slavo je svetost. Sv. Pavel samega sebe stavlja za zgled in v posnemanje.

Evangelij poveličuje na eni strani Zveličarjevo božjo moč in dobroto, na drugi pa moč globoke vere in uspeh ponižne prošnje. Jezus je vsem ljudem in vsakemu človeku velik dobrotnik. Vsem, zlasti pa dobrim, je namenil večno blaženost. Če si v stiski in potrebi, ako želiš božje dobrote, potem pojdi k Jezusu in ga ponižno prosiš. Toda ne žali ga z grehi in brezbriznostjo! Ne pozabi ga noben dan! Bodi vedno blizu njega!

Nove vaticanske znamke

Vaticanska poštna uprava je izdala serijo poštne znamke z napisom: Sede vacante. Novih znamk bodo posebno veseli filatelisti. Izdali so tudi nove kovance z enakim napisom.

Italijanski vojaki v Lurdu

2500 italijanskih vojakov, med njimi 100 vojaških kuratov, je poromalo v Lurd, kjer so se ustavili dva dni. Romanje je vodil vojaški škof Pintonello.

Rast Cerkve na Koreji

Na Koreji se spreobrnenja izredno množijo. V zadnjem letu je število katoličanov naraslo za 69.000 oseb. Skupno je sedaj na Koreji 355.000 katoličanov. Zelo lepo je tudi število domače duhovščine. Med osemimi škofi so štirje domačini; 230 duhovnikov je domačinov in le 176 je tujih duhovnikov. V velikem semenišču se trenutno pripravljajo na duhovništvo 233 bogoslovcev. Domačih redovnic ima Koreja 536. Bog daj, da bi šel procvit naprej.

Porast katoliških šol v Avstraliji

Številke najlepše govore, kako cvetoče se razvijajo katoliške šole v Avstraliji. Leta 1946 je obiskovalo katoliške šole 211.000 gojencev, leta 1956 pa že 348.000. Trenutno obiskuje ena četrtnina vseh gojencev osnovnih in srednjih šol katoliške šole. Država ne nudi katoliškim šolam nobene podpore.

Prostaštvo nekaterih komunistov

Sest mladeničev, ki so včlanjeni v komunistični partiji, je obtoženih zaradi žaljenja vere. To se je zgodilo v kraju Trebno pri Bolonji, kjer se je omenjenih šest fantov obleklo v duhovniška oblačila. Iz sedeža partije so prinesli z rdečo zastavo pogrnjeno namišljeno krsto Pija XII. in posmehljivo peli nekatere liturgične pesmi.

Kako daleč pripelje brezbožna vzgoja!

Predavanja o kinu na univerzi

Na prošnjo švicarskih akademikov je univerza v Friburgu uvedla vrsto predavanj o kinu. Tako se bodo mogli slušatelji usposobiti za kinematografske kritike.

Rožnovensko romanje v Lurdu

Nedavno je bilo v Lurdu letošnje zadnje veliko romanje. Organizirali so ga redovniki dominikanci. Zbralo se je nad 80.000 romarjev. To romanje se imenuje rožnovensko.

Prva glasbena akademija v Afriki

Franciški misijonar pater Gvido Haazen je dejal, da bo v kratkem ustanovil prvo glasbeno akademijo med črnici. Pater vodi deški zbor, ki šteje 82 članov in se imenuje: Trubadurji kralja Balduina. Zbor je imel 160 koncertov v različnih krajih Evrope in tudi na Svetovni razstavi.

P. asistent Anton Prešeren D. J. - zlatomašnik

Pred petdesetimi leti, dne 28. oktobra je č. g. Anton Prešeren — tako se je takrat imenoval, ko še ni bil član Družbe Jezusove — zapel novo mašo kot gojenec kolegija Germanicum v Rimu. Letos torej je prav te dni prečastiti pater generalni asistent, ki je ena najbolj uglednih osebnosti med Slovenci zlasti v tujini, praznoval svojo zlato mašo sredi mnogih znancev in prijateljev, ki so imeli

spoznal po drugi plati. A v enem se sodba vseh ujema: da je p. Prešeren zares blaga duša.

Dovolj je, da čujete, kako o njem govorijo preprosti ljudje, naša dekleta, ki si kot hišne pomočnice služijo svoj kruh, razkropljena po večnem mestu Rimu. Govore o njem čisto po domače, ne dajejo mu visokovenečih naslovov, četudi mu pritečejo, ampak mu z zaupanjem pot-

brem srcu tega visokega gospoda in velikega moža!

Vsa leta, kar je v Rimu, je bil p. asistent rad na uslugo in na pomoč premmogim Slovincem, ki jih je val časa in razmer kakor koli tja dol zanesel.

Vsi vedo — in so mu zato tudi globoko hvaležni — kako skrbno je stal ob strani slovenskim šolskim sestram, ki so ob vojni zasedbi izgubile materino hišo v Mariboru, se zatekle v Rim in si tam zlasti po prizadevanju častite matere Teresije ustvarile novo dom sebi in obenem majhen domek vsem Slovincem v Rimu. Tam tudi bo pater asistent praznoval zlato mašo sredi rojakov.

Naj omenim še to, da je p. Prešeren uspešno podprl s svojimi nasveti in z vplivnim posredovanjem na visokih mestih slovensko teološko fakulteto, ko je po vojni bila v Italiji; da se je vedno rad zavzel za duhovnike in laike in zlasti za študente begunce, ki so iz različnih kotov Slovenije prišli v Rim. Po praviči uživa velik ugled, spoštovanje in hvaležnost.

V svoji lepi starosti je ostal vedno duhovno čil, mlad in poln zdravega krščanskega optimizma. Bodril je tudi druge z živo besedo in s pismom. Kdor je kdaj prejel od njega kako pismo, ta ve, da se njegova pisma vselej značilno začnejo z gestom »Pax Christi, mir v Kristusu!« in se zaključujejo s kleno domačo besedo »Pa korajža!« Da, te besede so kakor duhovna slika osebnosti Prešerna.

Večji in najbolj odgovorni del njegovega delovanja je skrit človeškemu očem. A že to, kar se vidi, je tako obsežno, da mu ob njegovi zlati sv. maši iz vse duše častitamo in mu ključemo: »Bog Vas živi in Vas še dolgo ohrani med nami!«

Dr. Janez Vodopivec

Zlatomašnik p. Anton Prešeren D. J. s svojimi sodelavci (drugi od leve proti desni)

priliko, da so spoznali in cenili posebne vrline njegovega trdnogorenjskega, globoko vernega in svetlo duhovniškega značaja.

Zivljenska pot ga je kaj kmalu povedla proč od domačega kraja in ven iz domovine, a božja Previdnost mu je odmerila takšno delo in poslanstvo, da je poleg mnogih drugih skrbi ostal blizu svojim rojakom in jim skrbno pomagal s čutečim duhovniškim srcem, s plemenito pripravljenostjo in s svojim izrednim vplivom na visokih mestih.

Rodil se je 8. junija 1883 na Breznici blizu Vrbe na Gorenjskem, pri »Belejevih«, kot se je reklo pri njih doma. Njihov rod je v neki zvezi in sorodstvu s pesnikom Prešernom. Njegov stric je bil poznejši ljubljanski vladika, nadškof Jeglič. Ta je študenta Antona poslal na gimnazijo v Travnik, v zavod očetov jezuitov. Tu je maturiral 1. 1902. Filozofske in bogoslovne študije pa je opravil v Rimu, v kolegiju Germanicum, spet pod vodstvom jezuitov. Čez šest let je bil že posvečen v duhovnika 28. oktobra 1908. Se eno leto je ostal v rimskem kolegiju, da je dokončal študije (1. 1909).

Polni moči in svetega navdušenja je pričel svoje duhovniško delo. Leto dni je kaplanoval v Borovnici, v ljubljanski škofiji. Kratka doba je to, a zanj v posebnem smislu odločilna: odločil se je za redovniški poklic, ko je začutil ta božji glas v sebi, in je 3. oktobra 1910 vstopil v Družbo Jezusovo. Posihmal vse do danes je le-tu posvetil Bogu in bližnjemu svoje lepe sposobnosti.

Prva redovniška leta so bila namenjena svetim znanostim. Nekaj časa je poučeval kot profesor na jezuitski teološki fakulteti v Innsbrucku, na Tirolskem. Učil je izmenoma filozofijo in teologijo, fundamentalno in moralno. Tako so šla mimo leta prve svetovne vojne.

Z novimi razmerami je v Jugoslaviji vstala nova jezuitska provinca: v to je sedaj spadal tudi p. Prešeren. Sprva je bil profesor in rektor v redovnem zavodu v Sarajevu (od 1. 1919 do 1. 1922), nato pa provincial jugoslovanske province (od 1. 1922 do 1. 1931).

Toda božja Previdnost in zaupanje predstojnikov sta ga klicali v širši delokrog, na višje mesto. L. 1932 je odšel v Rim in je postal generalni asistent, to se pravi pomočnik in svetovalec očetu generalu v zadevah vseh slovanskih provinc, v težkih vprašanjih slovanskega Vzhoda. In to je p. asistent še danes! Sestindvajset let odgovorne, ugledne in težke službe!

Zadnje čase (od 1. 1951 do 1. 1958) je bil kot delegat generala tudi nadzornik za mednarodne študijske kolegije Družbe Jezusove v Rimu, kot so Gregoriana, Biblični inštitut, Vzhodni inštitut, Russicum, Damascenum.

Tak je zunanji okvir njegove življenjske poti in njegovega delovanja.

A kaj je znotraj tega okvira? Delo in črtve klenega moža, duhovnika in redovnika. To vidi v celoti in sodi edinole Bog.

Mnogo poedinosti in podrobnosti pa bi lahko povedali vsi, ki so kdaj prišli v stik s p. asistentom Prešernom, bodisi Slovenci bodisi nešteti tujci. Vsak ga je

žijo svoje križe in težave. In on vedno najde časa zanje! Kadar so v skrbeh za to ali ono reč, za dušno ali za svetno zadevo, pravijo: »Bom pa k gospodu Prešernu stopila; on mi bo že kaj dobrega svetoval!« To preprosto zaupanje malega človeka je najbolj zgovoren dokaz o do-

Novi Marijin dom v Rojanu

Naša Marijina družba se že nad petdeset let potika po različnih zasilnih lokalih, da more živeti in razvijati svoje delovanje. Sedanjí prostor je bil nekdanj navaden živinski hlev in je zelo vlažen. Marsikatero grenko uro je imelo vodstvo družbe zaradi lokalov, kakor povedo stari zapiski. Zato je neprestano gorela želja, da bi prišli do lastnih prostorov. Upajmo, da smo sedaj pred uresničenjem.

Lansko leto smo kupili cca 2.600 m² zemlje nad ulico Cordaroli (opuščen kamnolom). Načrte za novi Marijin dom je izdelal stavbenik Jože Ronko, profesor na Industrijski šoli na Opčinah. Načrti so bili odobreni konec septembra t. l.

V novem Marijinem domu bo društvena dvorana in nekaj drugih prostorov, po katerih je čutila potrebo Družba, otroci, mladina in sploh vsi naši ljudje.

Vprašanje je seveda, kako pokriti stroške. Predvsem se moramo zahvaliti družbenkam, ki so prve začele z mesečnimi prispevki. Potem se je pridružila vsa župnija, ker bo pač Marijin dom služil vsem župljanom. Naše upanje sloni na darežljivosti in vztrajnosti naših vernikov. Posebno zahvalo zaslužijo pobiralke mesečnih prispevkov.

Pri tej priliki pa se obračamo s prošnjo tudi na vse dobre Slovence, zlasti Tržačane, da bi nam priskočili na pomoč.

Upamo, da bomo z delom pričeli že v bližnji prihodnosti. Vse delo izročamo varstvu Brezmadže.

Darove bo sprejemala tudi uprava Kat. glasa v Gorici.

V imenu stavbenega odbora
Stanko Zorko
 voditelj Mar. družbe

ŠKOF FIORDELLI OPROŠČEN

Prizivno sodišče v Firenci je dne 25. oktobra oprostilo škofa Fiordellija iz Prata vsake krivde in mu s tem vrnilo čast in priznalo sv. Cerkvi neovrgljive pravice v njeni visoki službi. Sodniki so izrekli sodbo po treh urah napetih posvetovanj. Tožitelj Bellandija so pa obsodili na plačilo stroškov.

Škof Fiordelli je pri nedeljski večerini maši v stolnici povedal svojim vernikom,

ki so jo napolnili do zadnjega kotička: »Prosim vas, da bi ne govorili o zmagi. Cerkve pozna samo eno zmago: ko se njeni sinovi povrnejo k Bogu. Vsa ta žalostna zadeva,« je nadaljeval škof Fiordelli, »ki je globoko užalostila ne samo mene, temveč tudi vas in vso Cerkev, je kljub temu doprinesla svoje dobre sadove. Od 27. okt. 1957, ko se je začel ta žalostni proces, v naši škofiji ni bilo več civilnih porok razen ene.« Statistike govore, da je tudi drugod po Italiji upadlo število civilnih porok.

Z razsodbo prizivnega sodišča v Firenci je zaključen ta slovit proces, ki je izzval toliko pozornosti v Italiji in tudi drugod po svetu. Sodišče je priznalo, da je Cerkev v izvrševanju svojega božjega poslanstva neodvisna in suverena. S tem je izpodbila dno načelo komunističnih sodišč za železno zaveso, ki sodijo škofo in duhovnike zaradi dejanj, ki spadajo v izključno območje Cerkve.

Film o bruhanju ognjenika

Pater Leopold De Vloo je posnel zanimiv dokumentarni film o izbruhu ognjenika Nyamulagira v srednji Afriki. Delo je bilo zaradi silne vročine in dežja gorečega prahu zelo naporno in nevarno. Omenjeni pater je prejel že več nagrad za svoje lepe dokumentarne filme iz Afrike.

Švicarski kapucini v misijonih

Švicarski kapucini imajo veliko misijonarjev. Trenutno se mudi na misijonih področjih 89 kapucinskih redovnikov in 52 bratov.

600.000 vajencev

Glavno ravnateljstvo za zaposlitev in strokovno izobrazbo je zbralo podatke o zaposlitvi vajencev v Italiji. V začetku tega leta je bilo zaposlenih 555.900 vajencev v različnih strokah. Od teh je 385.000 fantov. Največ vajencev je zaposlenih v mehaniki in industriji, potem v oblačilnih podjetjih, trgovini in gradnjah. Dekleta prevladujejo v tekstilni industriji, v trgovini. Število vajencev se je od lanskega leta povečalo za 90.000.

Ob drugem taboru v Dolini

POLITIČNE NOVICE

Lepo vreme je preteklo nedeljo izdabilo mnogo zavednih Slovencev v Dolino, kjer se je vršil II. tabor zavednih Slovencev in obhajala 80-letnica prvega tabora, ki se je vršil 27. oktobra 1878.

Slovenska prosveta in Slovenska prosvetna Matica, ki sta si naložili težko delo organizacije in pripravo tabora, sta lahko zadovoljni.

Spored tabora

V prvih popoldanskih urah so začeli prihajati udeleženci. Veseli Dolinčani so jih prijazno sprejemali, vabili na zakuske in poskušanje novega vina. Kmalu po tretji uri je proseška godba udarila prvo koračnico. Ljudje so odprli okna, vstajali iz gostilniških miz in se podali na prijazni prostor sredi Doline na Tabor. Na prostranem prostoru so postrtovalni dolinski fantje postavili primeren oder in ga lepo okrasili s slovenskimi ornamentami. Po končani koračnici je v imenu Dolinčanov pozdravil prisotne gospod Fulvij Simič in želel vsem iskreno dobrodošlico. Sledila je recitacija Zupančičeve Naše beseda. Nato je stopil pred mikrofon g. Drago Stoka in v kratkih besedah podal smisel taborov pred osemdesetimi leti in danes. Pevski zbor SKPD iz Gorice je pod vodstvom prof. M. Fileja zapel Pobratimijo, Triglav in Slovenski fantje. Navdušenje se je stopnjevalo. Domača godba, slovenska beseda in pesem je zajemala srca prisotnih. Ob besedi dr. Branka Agneletta so prisotni lahko vprašali, kako je z nami. Kam gremo? Se hočemo ostati Slovenci? Če nas kdaj štejejo, je od nas odvisno, ali se pustimo preštet ali pa ne. In če se ne pustimo preštet, se zatajimo. Naše pravice bodo spoštovali, če jih bomo terjali, če se bomo zanje potegovali. Govornika so navzoči pogosto prekinili z burnim odobravanjem. Po tem govoru so veliki oder napolnili združeni pevci iz Tržaškega pod vodstvom g. Petarosa. Mogočna Prešernova Zdravica in pa Eno devo le bom ljubil sta zajeli srca vseh. Burno odobravanje pevcem je potrdilo, da sta ti dve pesmi res

vžgali. Nato so sledili še pozdravi taborjanom, ki so jih prinesli v imenu katoliških prosvetnih društev z Goriške, akademiki iz Trsta in Gorice, SDZ iz Gorice in pozdrav s Koroške. Dr. Sfiligoj je s svojo kremenito in prepričljivo besedo orisal težak položaj Slovencev v tukajšnjem taboru in zaključil: ostanimo Slovenci!

Mladinska skupina iz Trsta je ob harmoniki še izvedla nekaj narodnih plesov. Simpatični mladi plesalci so želi živo odobravanje.

Tako je minil prosvetni del tabora. Sonce je že zahajalo in taborjani so se podali v dolinsko cerkev, kjer je msgr. Ukmar imel sveto mašo in priložnostno pridigo, v kateri je prosil božjega blagoslova na vse navzoče.

Zvečer pa je bila v župnijski dvorani še predstava Linhartovega: Ta veseli dan ali Matiček se ženi, ki so ga podali igralci Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta.

Pred igro pa je oktet SKPD iz Gorice odpel nekaj pesmi.

V poznih urah so se zadnji taborjani podali na svoje domove. Bili so veseli, zmučeni, a ena zavest je vse prevevala: to je bil slovenski tabor, naj ne bo zadnji!

Ob tem taboru se moramo zahvaliti vsem, godcem, pevcem, plesalcem, igralcem, govornikom in organizatorjem tabora, da je brezhibno potekel. Posebno pohvalo zaslužijo dolinski fantje, ki so prevzeli tehnično stran organizacije, kar je bilo gotovo najtežje, a so jo prav dobro rešili. Zahvala naj velja vsem, ki so se tabora udeležili in kakorkoli pomagali, da je tabor tako lepo uspel. Posebna zahvala naj velja g. župniku Stuhcu, ki je v vsem prav rad pomagal, tako kot pred 80 leti njegov prednik.

Enodušen sklep ob zaključku tabora pa je bil: kmalu nasvidenje nekje na Tržaškem in Goriškem!

PROSLAVA 40-LETNICE slovenske osvoboditve

Buenos Aires, 20. okt. 1958.

V nedeljo 19. oktobra smo praznovali 40-letnico osvoboditve slovenskega naroda. To je bila ena najbolj veličastnih slovenskih narodno-političnih prireditev v Buenos Airesu. Na predvečer je bila gala gledališka predstava: Linhartov Matiček se ženi, ki ga je na oder postavila Slovenska kulturna akcija. Obisk je bil izredno velik. Pred pričetkom je imel predsednik Slov. kulturne akcije g. Ruda Jurčec pomemben govor o borbi slovenskega naroda za svobodo in o pomenu Linhartovega Matička v tej zvezi.

V nedeljo dopoldne je slovensko zastopstvo položilo venec na grob osvoboditelja Argentine generala San Martina. Položitev venca je snemala tukajšnja televizijska postaja, ki je popoldne snemala tudi posamezne točke svečane akademije.

V nedeljo popoldne je bila najprej sveta maša v kapeli zavoda, kjer se je vršila akademija. Sv. mašo je daroval direktor Anton Orehar, ki je po evangeliju govoril o pomenu ljubezni do domovine.

Nato je bila v dvorani svečana akademija, katero je obiskalo toliko Slovencev in tujih gostov, kot se to še ni zgodilo. Dvorana je bila velika premajhna, da bi mogla sprejeti množice, ki so prihitele na vabilo pripravljalega odbora. Akademije se je udeležilo tudi več argentinskih osebnosti in pa zastopniki raznih narodov za železno zaveso. Zelo lepo je bila zastopana mednarodna študentska federacija.

Akademijo so začeli združeni slovenski pevski zbori (Gallus, Lanus, Ramos Mejía, San Martin) s petjem argentinske in slovenske himne pod vodstvom g. dr. Julija Savellija. G. dr. Alojzij Voršič, bivši celjski župan, je nato otvoril akademijo in iskreno pozdravil vse navzoče, posebej vse tuje goste.

G. Stare Miloš je v daljšem govoru očrtal pomen 29. oktobra 1918, orisal življenje Slovencev v bivši avstro-ogrski monarhiji in borbo Slovencev za osnovne narodne pravice. Pokazal je pomen majniške deklaracije in popisal dogodke v oktobru leta 1918. Zlasti je poudaril pomen slovenske edinosti v tistih časih. Nato je prikazal zbranemu občinstvu programe Narodnega odbora in vseh političnih strank in skupin (SLS, SDS, Socialistične stranke in Slovenskega državnega gibanja) ter je zaključil svoj ognjevit govor z željo: kakor so se naši predniki v edinstvi borili zoper svoje sovražnike pred 40 leti, tako je potrebno, da to edinstvo, ki smo jo danes pokazali s to proslavo, nadaljujemo, ker je naša domovina v jarmu komunizma in je potrebno, da združimo vse sile v borbi proti njemu.

G. Smersu Rudolf je nato podal krajši izvleček gornjega govora v španskem jeziku.

Sledil je umetniški del akademije, ki je prav vse izredno zadovoljil. Otroci iz Slovenske šole v Ramos Mejía so podali lepo zorno deklamacijo »Slovenija«. Pevski zbor Slovenske dekliške organizacije (v narodnih nošah) je prisrčno zapel nekaj slovenskih pesmi. Silno pa so ljudem ugajali slovenski narodni plesi, ki jih je izvajala slovenska folklorna skupina ob spremljavi harmonike. Znani moški kvartet »Vasovalci« je izvrstno zapel

nekaj lepih slovenskih, zlasti fantovskih pesmi. Otroški zbor Gallusa je tudi zelo lepo odpel nekaj slovenskih pesmic. G. Perharič Janez pa je deklamiral Maistrovo pesem Gosposvetka straža. Za zaključek je nastopil ves mešani zbor »Gallusa«, ki je vžgal, kakor zna vžgati samo on. Pušve Napitnice so žele viharje priznati. Z že tradicionalno V Gorenjsko oziram se skalnato stran je bila akademija zaključena. Gosti niso mogli prehvaliti lepega programa in dovršenosti v podajanju posameznih točk.

Ta mogočna narodna proslava, ki so jo skupaj izvedle vse slovenske skupine ne glede na morebitne politične razlike, pomeni pravi mejnik v slovenskem narodnem življenju v Argentini.

Šesti mednarodni glasbeni festival v Arezzu

MIRKO FILEJ

Ceprav je areški glasbeni festival samostojen po svoji organizaciji in edinstven po svojem zelo resnem in težkem programu stopa vedno bolj v ospredje, si pridobiva vedno več simpatij in priteguje ne tekmovalne vedno večje število ansamblov iz vse Evrope in iz drugih celin.

Areški festival je vsako leto bolje organiziran in nudi tekmovalcem vedno večje ugodnosti.

Pokrovitelj tega festivala je sam predsednik italijanske republike. V častnem odboru pa je prof. Amintore Fanfani, predsednik ministrskega sveta, prof. Aldo Moro, minister za prosveto, prof. Egidij Ariosto, podtajnik predsedništva ministrskega sveta. Poleg teh imen je še cela vrsta najvplivnejših oseb iz političnega in kulturnega državnega življenja.

Izvršni odbor areškega festivala pa tvori prof. dr. Mario Salmi, ki je častni predsednik Areškega združenja ljubiteljev glasbe, predsednik dr. Mario Bucciolatti, podpredsednik prof. dr. Armando Giorgetti, tajnik dr. Alberto M. Druandri, revizor Ugo Cipriani, blagajnik dr. L. Caffarelli ter adv. Bruno Picchi, ki vodi propagando.

Poleg teh odborov je pa še tretji odbor in sicer umetniški, ki je sestavljen iz desetih najvplivnejših glasbenikov mednarodnega slovesa, ki so izbrani iz raznih držav Evrope in ki se po uvidevnosti menjujejo leto za letom.

Ta odbor je glavni odbor, ki neposredno ocenjuje posamezne pevske ansamble. Podlaga ocene pa sloni 1. na intonaciji, 2. na fraziranju, 3. na zvočnosti in barvitosti glasov in 4. na ritmični, dinamični in stilni interpretaciji.

Ocena tega odbora je najstrožja in nepreklicna in usodna: nemu zboru prisodi zmago, drugemu poraz; nemu zboru prvo ali drugo ali tretjo nagrado, ostale zbere pa pusti praznih rok.

Na letošnjem festivalu je nastopilo čez šestdeset ansamblov, ki so prihitali na tekmovalje iz vse Evrope. Seveda najštevilnejši so bili italijanski zbori. V prvi kategoriji, določeni mešanim zborom, je nastopilo 19 ansamblov. Ti so morali odpeti obvezno polifonično skladbo »Alma Redemptoris Mater« (J. Ockegem, r. 1430 † 1495) ter eno prosto izbrano.

Nasser - ZSSR - Burgiba

Egiptovski maršal Amer, ki ga je Nasser poslal v Moskvo takoj po incidentu v Arabski zvezi, se je že vrnil domov. Moskvska vlada je v dokaz prijateljstva do Nasserja obljubila posojilo 400 milijonov rubljev ali 60 milijard lir za zgraditev assuanskega jezva v Egiptu. To sporočilo je naznanil sam Hruščev. Poleg tega bo Sovjetska zveza dobavila Egiptu stroje in tehnično osebje.

S tem je hotela Rusija pokazati svojo širokogrudnost do arabskih narodov, da bodo vedeli, na katera vrata je treba trkati. — To je vsekakor znatna vsota, toda vprašanje je, če bo Hruščev obljubljene milijone tudi res dejansko nakazal. Že pred tremi leti namreč je obljubil Nasserju 200 milijonov dolarjev, pa jih ni bilo od nikoder. Iz tega se vidi, da Nasser pleše v nevarnih vodah. S to potezo je hotel rešiti svoj vpliv in ugled pred Arabci. Toda Burgiba je tudi vplivna osebnost, ki je s svojo zmerno politiko že marsikaj dosegel. On je tudi spoznal, da je Nasser zašel že predaleč pod sovjetski vpliv. S svojim odločnim nastopom je zbežal ostale zastopnike Arabske lige, ki so doslej slepo sledili Nasserju. Prvič se je namreč zgodilo, da je kak arabski voditelj zrušil most, da so Izraelci krivi vseh arabskih nesreč.

Poleg tega je ena temeljnih postavk Burgibove zunanje politike uresničitev tako zvane Nagueb-ske zveze med Tunizom, Alžirrom in Marokom; zato bi mu prevelik vpliv Nasserja utegnil pri tej zamisli škodovati.

Heuss v Londonu

Pretekli teden je bil na državnem obisku v Londonu predsed-

nik zvezne nemške republike Heuss. Bil je gost kraljice Elizabete. Kot veliki gentlemani so nemškega predsednika Angleži vladno in s spoštovanjem sprejeli, toda manjkalo je tisto prisrčno navdušenje, ki je ob podobnih obiskih v navadi. Angleži se namreč še spominjajo vojnih grozot in nedolžnih žrtev nacizma in ne morejo tega tako hitro pozabiti. —

Dulles na Formosa

Ko je ameriški zunanji minister Dulles v Rimu sedel na letalo, namenjen v Taipei na važne razgovore s poveljnikom nacionalističnih sil na Formozi, generalom Čangkajškom, so kitajski komunisti nepričakovano prekinili premirje in spet začeli obstreljevati otok Kvemoj. Kljub temu Dulles ni odložil svojega potovanja, ampak je obisk izpeljal do kraja. Razume se, da so se zaradi tega razgovori omejili bolj na vojaške probleme kot druge. Razložil je načrte in gledišča ameriške vlade do formoške krize, ki se najbrž niso povsem ujemale z nameni in željami nacionalistov.

Čangkajšek naj bi od ZDA zahteval, naj se obvežejo javno priznati, da so obalni otoki temeljne važnosti za obrambo Formoze.

Na koncu razgovorov so izdali skupno poročilo. Iz njega je razvidno, da so se razgovori v glavnem sukali okrog vojaško-obrambnih problemov v formoški ožini. Obe vladi izražata solidarnost spričo obnovitve ognja od strani komunistov ter priznavata, da je obramba Kvemoja in Matsuja tesno povezana z obrambo Peskadorskih otokov. — Kaj so sklenili glede bodočnosti Kvemoja in drugih obalnih otokov, ni znano. Nekateri menijo, da sta se Dulles in Čangkajšek sporazumela za delen umik vojaštva s Kemoja.

Iz celotnega poročila zveni jasen opomin kitajskim komunistom, naj se v bombardiranju obalnih otokov ne spustijo predaleč, ker bi to povzročilo ameriško intervencijo. — Medtem topovi dalje grmijo. Zadnje dneve pa je položaj zadobil nekoliko komedijski značaj. Za to so poskrbeli komunistični Kitajci, ki so sporočili, da bodo obstreljevali otoke samo lihe dneve.

Ameriške enote so zopet začele spremljati nacionalistične konvoje. Vendar zaenkrat pride to malo v poštev, ker so otoke dobro prekrbel z živežem med premirjem.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Umrla je ga. Katarina Vogrič

Dne 28. avgusta t. l. je umrla v visoki starosti 91 let v Oaklandu - Kalifornija gospa Katarina Vogrič, mati odvjetnika dr. Vogriča, doma s Slapa ob Idrijci.

Bila je to najstarejša Slovenka v Kaliforniji in vsi bivši begunci so jo imenovali mati; bila je tudi ena izmed najbolj delavnih in zmognih slovenskih žena.

Na Slapu je s svojim možem, pok. Andrejem, ustanovila in izgradila krasno domačijo, znano po vsej Goriški. Imeli so dobro vpeljano gostilno in trgovino in so tik pred drugo svetovno vojno zgradili po načrtih nemškega inženirja specialista moderen valčji mlin, ki je bil edini te vrste na Goriškem in Primorskem. Zaradi svojih katoliških načel je bila tudi ta družina pognana na trdo begunsko pot. Nastanili so se v Kaliforniji, kjer je bil sin odvjetnik dr. Lojze imenovan za pravnega konzulenta za italijansko in evropsko pravo pri Bank of America, ki je največja banka na svetu, njegova žena dr. Viktorija pa je zasedla stolico za italijanski jezik in za italijansko literaturo na katoliški visoki šoli San Francisco College for Women. Ze več let je tudi še italijanskega oddelka na isti šoli.

Pogreba so se udeležili korporativno vsi Slovenci iz Oaklanda in številni ameriški prijatelji ob asistenci 7 duhovnikov. Pogrebne molitve je opravil preč. g. Vodusek, slovenski župnik iz San Francisca. Težko prizadeti družini naše sožalje.

FRANC STUHEC
župnik v Dolini

Priznana kot turistična cona obala od Sosljana do Devina

Občinski svet občine Devin-Nabrežina je na svoji izredni seji v četrtek 23. oktobra obravnaval problem, naj se obala od Sosljana do Devina prišteje k turističnim conam, češ da občina nikakor ne more biti več kos zahtevam te cone, še posebno v poletnih mesecih, ko jo preplavijo ne samo domačini, temveč tudi tužci iz vse Evrope in tudi Amerike. Predlog je bil soglasno sprejet, nakar so ga poslali notarju ministru v odobritev. Tržaška turistična ustanova, kakor tudi občinski zdravstveni urad sta že dala svoje priporočila.

S proglasitvijo turistične cone bi ta del naše obale veliko pridobil, kajti brez dvoma bi prišla potem na vrsto razna izboljševalna dela na obali, ki tako nujno kličejo po popravilu in ureditvi.

Trst ima 60 tisoč telefonskih aparatov

V teh dneh je Trst dosegel 50 tisoč telefonskih 'naročnikov', za skupno število

60 tisoč telefonskih aparatov. Tako se je tudi tržaško mesto vključilo v število italijanskih centrov, osem po številu, ki premorejo več kot 50 tisoč telefonskih številk. V Trstu pride sedaj 20 telefonov na vsakih 100 oseb. V tem oziru je na prvem mestu Milan, kjer na 100 oseb pride 38 telefonskih aparatov. Sledijo Rim, Turin, Florenca in Genova.

Okrepitev proge Trst-Videm-Trbiž

Pred kratkim so na trbiški progi med Vidmom in Pontebo odprli tri nove postaje za tovarni promet. S tem hočejo omogočiti pogostejše križanje tovornih vlakov.

Rojan

Večno zvestobo sta si obljubila preteklo nedeljo v naši cerkvi inž. Vladimir Bak iz znane družine od Sv. Ivana in gospodična Natalija Ferfolja, dolgoletna pevka pri našem cerkvenem zboru. Novoporočencema želimo veliko sreče v skupnem življenju in naj Bog blagoslovlja njuno življenjsko pot.

Seja občinskega sveta v Gorici

Preteklo sredo je zasedal goriški občinski svet. Glavna točka sporeda je bila posvečena čitanju poročila o obračunu občinskih podjetij za leto 1957. Iz poročila, ki ga je prečital dr. Poterzio, je razvidno, da se je premoženje podjetij v zadnjem desetletju povečalo za 100 milijonov lir in znaša sedaj 1800 milijonov lir. V preteklem letu 1957 je znašal dobiček 16 milijonov lir. Ker predstavlja povišana cena vodi za občino preveliko breme, so občinska podjetja sklenila zgraditi lasten vodovod. Država je v ta namen že prispevala 300 milijonov lir. Seji je prisostvoval tudi ravnatelj občinskih podjetij Rigonat.

V diskusiji, ki je sledila, je prvi prosil za besedo dr. A. Sfiligoj, ki se je zahvalil občinskemu podjetjem za njihovo prizadevanost.

Nato je dr. Sfiligoj vztrajal na zahtevi svoje skupine, da se voda napelje v ulico degli Scogli, kjer so vse družine pripravljene se pismeno obvezati, da bodo na-

KULTURNI VEČER

V torek 4. novembra ob 20.30 bo v Marijinem domu na Placuti kulturni večer v okviru SKPD. Č. g. Vinko Zaletel bo kazal barvne skoptične slike o slovenskem romanju v Lurd in še marsikaj drugega.

peljali vodo v lastne hiše. Tisti prebivalci se čudijo, je pripomnil dr. Sfiligoj, in so zaskrbljeni, ker vidijo, da so v ulico delle Sassaie vodo in luč že potegnili, njim pa še niti vode, ki jim je tako zelo potrebna.

Vprašal je za pojasnila tudi v oziru vodovodov na Gradiškuto in v Senthmaver ter prosil, naj bi goriško županstvo, pa tudi goriško vodstvo podjetja za vodo bili posebno naklonjeni števerjanski občini glede potegnitve oslavskega vodovoda do vrha Steverjana zdaj, ko je država obljubila 20 milijonski prispevek v ta namen.

Ravnatelj inž. Rigonat je dr. Sfiligoju zagotovil in župan dr. Bernardis je zagotovilo potrdil, da bosta vodovoda na Gradiškuto in v Senthmaver gotova že leta 1959. Zamude je kriva birokracija, toda zdaj so načrti in razne prošnje in potrditve v polnem teku in čim pride v kratkem prva potrditev z višjega mesta, bodo takoj začeli z delom. Za vodo v ulici degli Scogli je načrt že predložen in ga bo občinski odbor vzel v pretres. Kakor znano so ravno svetovalci skupine Lipove vejice, katerim se je pridružil tudi g. Bratuš, postavili lansko leto zahtevo, po vodovodu na Gradiškuto in v Senthmaver ter v ulico degli Scogli.

Vodovod v Steverjanu bo dovršen leta 1962, ali najpozneje 1963.

Tudi za potegnitev oslavskega vodovoda v Steverjan se goriško županstvo in vodstvo podjetja za vodo živo zanimata, toda delo bo dovršeno šele leta 1962, ali celo 1963, ker bodo vladni prispevki prihajali v obrok in ne vsi hkrati.

Obračun treh občinskih podjetij so pohvalili tudi svetovalci vseh drugih v občinskem svetu zastopanih skupin in ga končno enoglasno odobrili.

IZ DUHOVNIŠKIH VRST

Razni časopisi so že poročali, da je bil premeščen iz Gorice v Podgoro č. g. Mirko Mazora, dosedanji kaplan za slovenske vernike na Travniku v Gorici. Ker je župnik v Podgori č. g. Spacapan moral na bolezenski dopust, je škofija poslala na njegovo mesto g. Mazoro. Vendar se verniki v Gorici vprašujejo, kako to, da se mora sprazniti mesto kaplana pri Sv. Ignaciju v Gorici zato, da se napolni vrzel v Podgori. V Gorici po odhodu g. Mazore namreč manjka stalen katehet na slovenskih ljudskih šolah, stalen spovednik pri Sv. Ignaciju, voditelj fantovske Mar. kongregacije, z eno besedo manjka stalen dušni pastir za slovenske vernike. To ljudje zelo občutijo in trdno upajo, da bodo predstojniki čimprej poskrbeli za stalnega dušnega pastirja pri Sv. Ignaciju v Gorici, kjer so bili vedno, odkar stoji cerkev, stalni kaplani za slovenske vernike. Če ni mogoče »excurrendo« upravljati predmestne župnije v Podgori, tudi ne bo mogoče dalj časa »flikati« kaplanske službe pri Sv. Ignaciju.

Na Goriškem je 550 otrok v slovenskih šolah

V letošnjem šolskem letu 1958-59 obiskuje slovenske šole na Goriškem 550 slovenskih otrok, 64 manj kot lansko šolsko leto. Temu je treba pripisati ukinitve slovenskih osnovnih šol v Trziču, Ronkah in Mirniku, kjer se ni javilo zadostno število učencev na slovenske šole in so zato oblasti slovenske šole ukinitve. Število učencev po posameznih slovenskih šolah na Goriškem je sledeče: Gorica, ulica Croce 58 učencev, ulica Randaccio 31, Standrež 55, Pevma 38, Podgora 19, Steverjan 45, Senthmaver 15, Valerišče 28, Jazbine 8, Plešivo 12, Škriljevo 7, Doberdob 55, Jamlje 28, Dol 24, Sovodnje 45, Rupa 41, Gabrije 19, Vrh 22.

Najobčutnejše se pozna padeč slovenskih otrok na šolah v Gorici, Podgori in Sovodnjah. V glavnem so temu krivi slovenski starši, ki nimajo toliko zavesti, da bi slovenskega otroka poslali v slovensko šolo.

Na srednjih šolah pa so v letošnjem letu zabeležili 10 učencev več kot lani, in sicer: gimnazijo-licej obiskuje 36 učencev, učiteljske 21, nižjo gimnazijo 98 in strokovno šolo 141, skupno 296 učencev (lansko šolsko leto 286).

Nova bolnišnica v ulici V. Veneto

V novi bolnišnici v ulici V. Veneto, ki so jo začeli graditi leta 1934, so z investicijo 500 milijonov lir v teku zaključna gradbena dela. Predvidevajo, da bodo že v prihodnji pomladi novo bolnišnico izročili svojemu namenu. V novi bolnišnici, ki je moderna opremljena in na zelo lepi legi, bo prostora za 500 bolnikov, v sili potrebe pa bi jih lahko namestili še nadaljnjih 200.

DAROVI:

Za Alojzjevišče: V počastitev zlatomašnega jubileja preč. g. p. Antona Prešerna D. J. daruje gdč. Milka Marinič, New York 5 dolarjev. — Bog povrni! — Čestitkam se pridružuje tudi vodstvo zavoda in kliče visokemu jubilantu: »Ad multos annos«!

Misijski večer v Marijinem domu na Placuti

Misijonar Andrej Majcen, ki je na misijonsko nedeljo predaval v Rojanu, nato še v Dolini in Boljuncu, je v torek 22. oktobra prišel tudi k nam v Gorico. Sprejeli smo ga z največjim veseljem in polno zasedeno dvorano na Placuti je pokazala, kako naši ljudje čutijo z misijoni. Zanimivo predavanje gospoda misijonarja so spremljale zelo lepe barvane slike, posnete v njegovem misijonu v Vietnamu. Misijonar Majcen deluje tam že polnih 23 let in sedaj je prišel na obisk v domovino, da obiše svoje ostarelo mamo in si okrepi zrahljano zdravje. Iz njegovega pripovedovanja smo lahko razumeli, kako silno težko in naporno je življenje naših misijonarjev v tujih deželah. Le njihova živa vera in brezmejna ljubezen do duš vse premore. Hvaležni smo gospodu misijonarju za njegov obisk in prav bomo izvršili njegovo prošnjo, da homo zanj in vse misijonarje še nadalje molili.

Umrla je grofica Olga Coronini-Kronberg

V svoji vili na vialu XX. septembra je v torek 28. oktobra v visoki starosti 90 let umrla grofica Olga Coronini-Kronberg rojena Westphalen. V svoji mladosti je zavzemala zelo uplívno mesto med visoko dunajsko aristokracijo in na dvoru carja Nikole. Izšla je iz družine visokih plemičev Vestphalen. Njen oče je bil general konjenice, drugi člani pa so se tudi odlikovali zlasti v diplomatski službi. Se zelo mlada je spoznala grofa Coroninija in se z njim poročila. Dolgo let je živela družina Coronini na svojem gradu v Krombergu, po prvi svetovni vojni pa se je naselila v Gorici.

Grofica Olga Coronini, ki zapušča dva sinova in hčer grofico Nikoleto, je bila zelo priljubljena, globoko verna in usmiljena do vseh. Pogreb se je vršil v sredo 29. Na njeno lastno željo so jo pokopali v grajski kapeli njihovega dvorca. Preostali zlasti še plemeniti grofici Nikoleti naše sožalje.

Mašniški jubilej

V Gorici je dne 28. okt. obhajal 60-letnico mašništva dekan stolnega kapitlja msgr. dr. Giovanni Tarlao. Jubilar je doma iz Gradeža in je v službi stolne cerkve že nad 40 let. Studiral je v Rimu v Germaniku. Čeprav tako poln let, je še vedno čil in čvrst. — G. jubilantu tudi naše čestitke.

Sovodnje

Občinska seja

Predzadnji teden je naš občinski svet imel sejo, na kateri je rešil vrsto za našo občino važnih zadev.

1. Najprej so občinski možje izvolili preglednike računov v osebah Karla Cernica, Bogomila Devetaka in Nikolaja Cevdeca.

2. Nato so prešli k imenovanju članov občinske volilne komisije za leti 1951-1960. Izvoljeni so bili štirje člani in štirje namestniki.

3. Določili so, da se poveča kreditni fond občine pri goriški posojilnici na 3 milijone lir.

4. Popravili bodo streho šole na Vrhju, ki je popravil zelo potrebna.

5. V Gabrjah se na hiši št. 33 namesti žarnica, ker je sicer zaradi teme nevarno voziti po cesti; prav tako v Rupji na hiši g. Janeza Pavletiča.

6. V Rupji so dogradili otroški vrtec. Odprl se bo 1. nov. Obisk vrta bo brezplačen. Vrtec bo vzdrževala organizacija ONAIR, kateri bo občina plačevala za stroške 150 tisoč lir na leto.

7. Poleg omenjenih zadev so rešili še vrsto drugih; nabavo drv za občinske urade, borišča, dražbo občinskih-topolov in drv itd.

IZ ŽABNIC

Pri napeljavi žice za vzpenjačo na Sv. Višarje se je dne 20. okt. zgodila nesreča, ki je težko odjeknila med prebivalci. Vlekli so namreč na Višarje 4 cm debeli kabel, ki naj bi služil za vzpenjačo. Ko je bil kabel samo 30 m od zgornje postaje na Višarjah, se je vrvi, ki ga je vlekla, nenadoma utrgala in železni kabel je zgrmel v dolino. Pri tem je oplazil mladelega delavca Karla Mešnika in mu odrezala desno roko. Ranil ga je tudi po hrbtu. Takoj so ga pripeljali v Zabnice in od tu v bolnico v Videm, kjer so mu nudili vso potrebno pomoč. Njegovo stanje ni nevarno. Mladi Mešnik se je poročil pred štirimi meseci.

Podjetje, ki gradi vzpenjačo se s tem utrpelo 10 milijonov škode kajti kabel se je tako zmotal, da bo težko še uporabno.

RAJBELJ

Kakor smo že poročali, smo imeli sv. misijon od 5. do 12. okt. Pridige bivšega delavskega kaplana g. Ermacora so bile zelo prepričevalne. Le škoda, da vlada tolika brezbrižnost med nami. Zato je bila udeležba pičla, posebno pri moških. Od nas Slovencev se nas je od 120 družinskih poglavarjev udeleževalo pridig le kakih 15. Zaradi naliva je procesija v nedeljo 12. okt. odpadla, zato pa se je vršila v četrtek 16. okt. Ta dan smo imeli tudi sv. birmo. G. nadškof iz Vidma je birmal okoli 25 otrok. Procesija je bila zvečer po birmi. Udeležba je bila proti pričakanju zelo številna.

Nobelova nagrada 1958 Borisu Pasternaku

Tajnik Švedske akademije Anders Osterling je uradno objavil, da je Nobelovo nagrado za literaturo prejel sovjetski pisatelj Boris Pasternak za svoje delo »Doktor Živago«. To Pasternakovo delo, ki je bilo v Sovjetski zvezi prepovedano, je izšlo najprej v Italiji, nato v Franciji, Veliki Britaniji in Zahodni Nemčiji. Švedska akademija je povabila Pasternaka in njegovo soprogo na slovesno podelitev nagrade, ki bo 10. decembra. Letos znaša nagrada »Nobel 1958« nad 214 tisoč švedskih kron (okrog 25 milijonov lir).

Sovjetski minister za kulturo Nikolaj Mihajlov je izjavil, da mora Zveza ruskih pisateljev odločiti, ali bo Pasternak smel sprejeti nagrado Švedske akademije; izjavil je tudi, da se mu čudno zdi, da je Pasternak prejel nagrado Nobel mnogo let potem, ko je objavil svoja najlepša dela.

Boris Pasternak je dne 25. oktobra poslal v Stockholm sledečo brzojavko:

»Brezmejno hvaležen, ginjen, ponosen, presenečen. Pasternak.« Brzojav je bil odposlan v angleščini.

Medtem pa Pasternaka v domovini napadajo po časopisih in radiu. Očitajo mu izdajstvo, očitajo mu, da je pogazil čast ruskih pisateljev, ko je svoje delo dal v roke tujemu založniku. Pasternak pa je kljub temu izjavil nekemu tujemu časnikarju, da je Nobelova nagrada zanj ne samo velika čast in sreča, temveč da predstavlja tudi neprecenljivo moralno oporo.

Zlepa ni sovjetski tisk koga tako napadal in sramotil kot sedaj Pasternaka. Očita mu, da je izdal revolucijo in sovjetsko ljudstvo. V resnici je pa Pasternak samo izpovedal svoje pomisleke zoper razvoj socializma po revoluciji. Iz sedanje gonje zoper Pasternaka je pa videti, da sovjetski pisatelj tudi pod Hruščevom ne sme drugače misliti in pisati kot predpisuje Centralni komitej partije. V tem je vsa svoboda sovjetskih umetnikov.

Sovjetska vlada je izključila Borisa Pasternaka iz Zveze sovjetskih pisateljev. Po zadnjih vesteh so tudi Nobelovo nagrado za fiziko in kemijo podelili trem sovjetskim znanstvenikom profesorjem Pavlu Alexejeviču Cerenkovu, Ilvu Mihajloviču Franku in Igorju Evgenoviču Tommu, članom sovjetske akademije za fiziko in kemijo za njihove iznajdbe in razlago »Učinek Cerenkov«.

V zadnjem trenutku smo izvedeli, da je Pasternak odklonil Nobelovo nagrado, gotovo zaradi prevelikega pritiska, ki ga nad njim izvajajo Sovjeti.

Med trnjem in osatom

Volk Rimljan

V nedeljskem »Primorskem« smo brali nekaj, kar smo brali do sedaj še samo v Mičinskem pravljici Laž in njen ženin. »Primoski« je namreč zapisal v polemiki z nami, da »on išče le resnico«. Torej je zapustil OF in DFS, KZ Jugoslavije in NSZ v Trstu, zapustil je vse svoje dosežke ljubice, ki jih ni bilo malo, in začel služiti resnici. Pomislite, kakšno spreobrnjenje! Samo tu nam silijo v spomin druga pravljica, ona o volku Rimljanu, ki je tudi obljubljal, a je ostal le še naprej volk. Da bo s »Primorskim« tudi tako, ne dvomimo. Zakaj, ko piše, da služi le resnici, v isti sapi zameta onega, ki je o sebi rekel: »Jaz sem POT, RESNICA in ŽIVLJENJE.« Zaničuje ono, ki je o njej zapisal sv. Pavel, da je »steber resnice«. Sramoti onega, ki mu je Kristus rekel: »Ti si Peter skala in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev.« Kdor je zavrgel RESNICO, kdor zaničuje učiteljico RESNICE, kdor sramoti varuha RESNICE, ta zaman trdi o sebi, da služi resnici; tak je le Volk, ki hoče postati Rimljan. Veruje pa naj mu, kdor more. Za nas ostane le ženin LAZI.

Radio Trst A

od 2. do 8. novembra 1958

Nedelja: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 17.00 A. Galeazzi: »Bogu podobni« preludij v dveh dejanjih. Igrajo člani Radijskega odra. — 20.30 Zborovske skladbe Orlanda di Lassa, Jacobusa Gallusa Pierluigija da Palestre in Giovannija Corceja. — 21.00 Narava poje v pesmi: »V smrti kraljevini ne boš ne drugim več, ne sebi rob«. — 21.30 Bachove skladbe. — 22.10 Zborovska glasba iz 13. in 16. stoletja.

Ponedeljek: 11.30 Predavanje: »Skrivnost rimskih katakomb«. — 18.00 Radijska Univerza: Franco Bratioco: Industrijska revolucija 19. stoletja. — 19.00 Pisani balončki — radijski tednik za najmlajše. — 20.30 Wagner: »Lohengrin«, opera v treh dejanjih (1. in 2. dejanje).

Torek: 9.00 Beethoven: Sonata št. 6 v A-duru za violino in klavir, op. 30, št. 1. — 10.00 Oddaja za najmlajše: Lea Pertot: »Cudodelni storže« Igrajo člani Radijskega odra. — 11.30 Potovanje po Italiji, turistični razgledi M.A. Bernonija. — 15.20 Suita iz Čajkovskega baleta »Labodje jezero«. — 16.30 M. Bontempelli: »Minnie« Igra v treh dej. Igrajo člani SNG v Trstu. — 21.00 Obletnica tedna: »Evropa pred štiridesetimi leti«. — 21.20 Wagner »Lohengrin«, opera v treh dejanjih — 3. dej. — 22.20 Mala literarna oddaja.

Sreda: 18.00 Radijska Univerza: G. Bernucci: Mednarodne organizacije: »Obramba skupnost za Jugovzhodno Azijo«. — 21.00 A. Novačan: »Herman Celjski«, Drama v petih dejanjih. Igrajo čl. Rad. odra.

Četrtek: 19.00 Sola in vzgoja: prof. Ivan Theuerschuh: »Kako naj pomagamo otrokom pri učenju«. — 22.00 Iz sodobne književnosti: Franc Jeza: »V čem je značilnost tako imenovane krščanske književnosti«. — 22.15 Koncert sopranistke Sonje Ivančič-Bleiwissove. — 22.30 Beethoven: Dve romanci.

Petek: 18.00 Radijska Univerza: Zivljenjepisi mislecev: »Henry Bergson«. — 18.10 Schubert: Simfonija št. 3 v D duru. — 19.00 Širimo obzorja: Tehnika ustvarja nov svet: »Ladje«. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Znanost in tehnika: Barvne fotografije na tekočem traku. — 22.15 Zbor iz Dornberga.

Sobota: 16.40 Beethoven: Sonata št. 4 v A-duru za violino in klavir. — 21.00 J. Tavčar: »Ivan in... Ivanka« Radijska farsa v dveh delih - Igrajo člani Radijskega odra. — 22.25 Slovenski okt.

OBVESTILA

ISCE SE za takoj od 55 do 65 let stara poštena, dobrovoljna upokojenka, ki bi bila v pomoč osamljeni gospe. — Naslov na upravi lista.

ROMANJE Skalnica priredi dne 2. novembra popoldne zaključno romanje v Barnas na Staro goro in k Roži skrivnosti v Krmin. Odhod izpred cerkve sv. Ignacija na Travniku ob 13^h. — Vpis pri fotografu Kleindinstu.

TEKMOVANJE PEVSKIH ZBOROV 23. nov. 1958. - Program tekmovanja bo sledeči:

I. del: Nastop mešanih in moških zborov; II. del: Nastop zbora »Lojze Bratuž«, ki bo odpel šopek veselih. — Ocenjevalna komisija je tako sestavljena: ak. Andrej Bratuž, predsednik SKPD, prof. Emil Komel, častni predsednik, Maks Komac, tajnik SKPD, Ostali člani: pesnica Ljubka Sorli, prof. Marica Zupančičeva, prof. Iva Hrovatinova, prof. Gabrijel Devetak, č. g. Dušan Jakomin in Mirko Filej.

SV. MASA ZA PADLE v vseh vojnah se bo brala prihodnji ponedeljek 3. nov. ob 8. uri v goriški stolni cerkvi. Maševal bo msgr. Velci, stolni župnik. Maša se vsak mesec daruje na pobudo ANFIM. Vabljeni vsi sorodniki umrlih in padlih.

DAROVI:

Za Slovensko sirotišče: V počastitev zlatomašnega jubileja veččastitega g. P. Antona Prešerna D. J. daruje Milka Marinič 5 dol. = 3.100 lir; gospa Gabrijela Daddi, Montemarchi 5.000 lir. Iskren Bog povrni!

Za Glavni odbor slov. Vinc. konference v Trstu daruje N. N. 1000 lir.

OGLESI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik Tiska tiskarna Budin v Gorici